

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesu Carmelitarum Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

In duas partes distincta

Teresa <de Jesús>

Coloniae Agrippinae, Anno MDCXXVI [erschienen] M.DC.XXVII.

Cap. XXIII. Eadem materiam prosequitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37974

iam supra retuli, à Domino acceperat. Vt primum eos visitauit, omnia
tam bonum in ordinem & statum redegit, satis vt apparet, eum à di-
uina Maestrate adiuuari, & à Beatissima Virgine Deipara delectum,
qui Ordinis ipsius negotia curaret. Illam igitur ego suppliciter rogo, apud
Deum vt efficere dignetur, vt is eum assidue foueat, iuuet, promoueat,
foueat & gratiam det, ad in illius obsequio semper ulterius progredi-
endum. Amen.

CAPVT XXIII.

FUNDATIONEM CONVENTVS HISPALEN-
SIS PROSEQUIUNTUR.

A Nequam ergo P. M. F. Hieronymus Gratianus de Matre Dei

Ad Veasium ad me videndum excurrisset, eum de facie non videram, *S. Mater P. Gratianum videre & audire optabat.*
tamen si id sum opere haecenus desiderassem: quamquam inuicem a-
liquos per litteras allocuti essemus. Vt ergo cognoui eum illic ad-
esse, maximopere sum gauisa; valde enim eum videre optabam, quod
tam preclara de ipso & salutaria inaudissem, at magis gauisa sum tunc,
quando coram eum tractare capi: ita namque mihi is placuit, vt,
quod illi apud me dilaudarant, satis adhuc eum perspexisse non vide-
re. Cum autem ipsa tum varijs afflictionibus & vexationibus op-
pressus essem, certe vt illum primum vidi, omne, quod illius opera no-
bis euenturum esset bonum, repraesentare mihi Dominus videbatur:
adeo vt omnibus illis diebus tantam tamque excessiuam in animo
meo consolationem & gaudium sentirem, vt me ipsa reuera stupe-
rem. Illius Commissariatus non nisi super Conuentus Bæticenses tunc
equidem extendebatur; at Veasij versantem ad te Legatus Apostolicus
evocavit, simulque Castellanae Prouinciæ Discalceatorum Visitator
esse iussit. Tanto porro spiritus meus tunc exultabat gaudio, vt
Domino gratijs agendis per dies illos satiari non possem, & aliud quid
facere nollem.

Hoc ipso tempore submissa fuit facultas ad nouum Caruacæ con-
uentum fundandum; sed longè ea alia, quam ad meum propositum &
intentum necessaria erat, vnde de nouo nuntius ad curiam mitten-
dus fuit. Graue mihi ac traxiosum cum primis erat tanto illic tempore
expectare; vnde in Castellam redire constitui, iam tum enim funda-
tionibus scripseram, nullatenus eum, nisi certa quædam particularitas,
quæ facultati deerat, concederetur, fundandum. Vnde denuo ad au-
dientiam nuntium oportuit. Quod autem P. Hieronymus Gratianus,
qui monasterium illud iam tum subiectum erat, quod totius Prouinciæ

Hhh 3

Batica

Bætica Commissarius esset, ibi tum versaretur, nihil sine eius voluntate fieri aut decerni poterat: unde rem totam cum eo committendi. Illi porro videbatur, fore, ut si semel inde discedere & abire contingeret, fundatio Carauacensis penitus concideret; ad hoc paratum ad Dei gloriam futurum, si Hispali conuentus quidam constitueretur: quod ei haud difficile futurum videbatur, eo quod quidam auctoritate pollentes & opibus, etiam domum statim condere parati hoc ipsum ab illo petissent. Adhuc quod Archiepiscopi singulari Ordinem hunc studio complectebatur, rem longe gratissimam illi sese facturum hac ratione existimabat. unde statim ut cum Priorissa & Monialibus, quas Carauacensi sedi destinaram, Hispalim concederem, tamen animo à conuentibus in politica fundandis, varias ob causas, semper fuerim alieniore. Insuper, si, cum essem Veasij, prius opidum illud in Bætica esse insisterem, minime illuc concessissem; quod autem me decepit, est, quod quamuis opidum, & ager Bæticensis iuris non sit, quod non in illa prouincia dependeat. Ut tamen vidi Superiorem huius conuentus, ilico eiusdem iudicio sententiaque acquieui. hanc namque Dominus gratiam facit, ut Superiores semper & in omnibus mandare & ratione niti censeam; tamen si aliam fundationem in illis litteris, & rationes prægnantissimas haberem quo minus Hispalim vellem.

*Qua itinere
ratione
Discalceata
seruarent.*

*Qua in itinere
Hispaniensi
S. Mar-
ter viderit
in comoda.*

Statim ergo omnia quæ ad iter hoc necessaria erant, præparare cepere, quoniam æstiuæ calores ingruerant, & iam Pater Commissarius Apostolicus Gratianus ad Nuntium abierat: unde cum comitibus meis, P. Iuliano de Auila, Antonio Gairano, & alio quodam ex Ordine Discalceatorum, & aliquot Monialibus Hispalim contendi. Curru vehebatur prorsus tectæ; hæc namque est vestra per vias incendi consuetudo: cum verò in hospitium venissemus, cubiculum aliquod, commodum vel incommodum, occupabamus, & ad eius ianuam forem collocabamus, quæ quibus operiebatur, intro ferebat; imò verò nec illi qui nos comitabantur, progrediebantur. Omni qua potuimus, festinatione vsi, Hispalim venimus ante Dominicam SS. Trinitatis appulimus, cum in itinere viam æstus & calores sensissemus. Nam (quamquam diebus festis abstinere ab itinere) dico vobis, carissimæ, quod, cum sol radijs suis ita intense & iugiter feriret, in illis, quasi in Purgatorio, agere non poteram. Subinde de inferno cogitabat, aliàs ex amore Dei, aliquid & pati proponebat sorores, itaq; cū gaudio & animi iucunditate

pram prosequerentur: sex enim illæ, quæ me comitabatur, tã bonæ & tenentes erant, vt mihi cum illis etiam ad regiones Turcarum proficisci an fura videar, & ipsæ ad mortem pro Domini nomine patiendam vires habituræ, aut (vt melius dicam) eas ab ipso accepturæ. Hæc namque illarum erant desideria, & assidui sermones; adhæc erant in orationis & mortificationis studio cum primis exercitata; quod enim ibi procul ab alijs conuentibus erant futuræ; illas expressim in hæc sedem deligere studui, quas magis ei commodas futuras, & melius ei quadraturas existimabam. Et tales certè eas esse oportuit, pro ratione difficultatum & procellarum, quas hoc in loco subiere: quarum aliquæ, & quidem maximas, hic tacebo & referre omittam, eo quod aliquas particulares personas fortassis notarem.

Inter alias ipsarum molestias & vexationes, fuit illa non postrema, quod me pridie festi Pentecostes ardentissima occupauit febris. Illam ad Deum clamores & preces in causa fuisse autumo, vt malum illud vltèius non increuerit, nec ingrauesceret: numquam enim me vltèius occupauit febris, quin semper vltèius ea progrediretur, & aliud ex se malū causaretur. Erat ea huiusmodi, vt, prout quidem me tunc impotens eram, lethargo & phrenesi laborare viderer. In mali leuamentum aqua me ipsæ conspergebant. Sed hæc ita solis æstuabat ardore, vt per exiguum ex ea sentirem refrigerium. Non possum, quin vobis hic referam, quàm incommodum hæc in necessitate nacta sim hospitium: assignatum namque in eo nobis fuit paruum quoddam cubiculum sub tecto situm, nullam prorsus habens fenestram; cuius si ostium aperiretur, omnis mox solis æstus eodem penetrabat de foris ingrediens. Credatis autem oportet, solem longè æstuantiorẽ & intolerabiliorem hic esse quàm in Castella sit. Tali verò in lecto Moniales me collocarunt, vt in solo cubare & humi maluissem: eius namque ea erat inæqualitas, vt, cum hinc in altum tumeret, illinc profundam deprimeretur, acutissimis constratus è saxis videretur. Quid nõ est infirmitas & morbus? nam in bona valetudine omnia toleratu facilia sunt. Quare fatius tandem duxi hinc surgere, & inde nos abire: pretere namque mihi videbatur, feruores solares aperto in campo excipere, quàm quos angustum illud gurgustium afflabat. Quàm verò maledicta illorum, qui apud inferos damnati sunt, fors est! hi enim nunquam sedem ac situm mutare poterunt: nam, quamuis nonnisi ex vna porta in aliam fiat mutatio & migratio, nihilominus aliquod hæc afferre alleuiamentum videretur. Et sanè mihi contigit, vt, cum intentum in quapiam corporis parte & extremū dolorem sentirem, si deinde in alia alius æquè intentus & grauis me opprimeret, aliquod mihi hæc

Hhh 3

mutatio

mutatio solatium & lenimen afferre videretur. sic & hoc loco
factum est. Nihil verò (quantum quidem recordor) me exacerbatum
quòd tali in statu me constitutam viderem: ac Moniales, comites meos
longè certè maiorem quam ego dolorem sentiebant. Placuit enim
Domino, vt ipsa morbi vehementia & intensio non nisi ad vnum dies
retineret diem.

Antè paulò (an biduo, nescio) aliud accidit nobis infortunatum
quod certè aliquantulum nos sollicitas & anxias reddidit. Clam
nim Bæris nauigio transmittendus esset, rectà illo in loco vbi
ducebar, trajicere cum curibus non potuimus, vnde obliquare
latus deflectere, pontonem non nihil oportuit; tamen si funis obliqua
ribus semper aliquo modo vsu esset, sed cum qui funem diuisio
nebant, eum è manibus dimississent, aut (nescio quo casu) is illa
esset, ecce secundo capite flumine, aquarum impetu ponto, nautas
retinente fune, remis nullis, cum curru nostro ferri. Nauis
vicem magis multo miserabar, vñ quòd eum tã afflictum obnitentem
derem, tum quod in præsentissimo ageremus discrimine. Omnes
templò trepidi vocem tollebant, nos verò ad precandum Deum
ueritebamur. Videbar hæc enim ex arce tua vir nobilis, submissis
de suis qui nobis laborantibus opem ferret, nam ne tunc quidem
to funem penitus amiserat; ac fratres qui nos comitabantur eum
huc in manu habebant, totis viribus retinere conati; sed is cur
quarum impetus ac rapiditas, vt licet omnes iunctim obnitent
turi, nonnemo tamen subinde prolaberetur. Magnam certè
tionem mihi causauit ipse nauta filius, quem etiam numquam
obliuisci: puer hic (vt mihi quidem videbatur) decem aut vnde
rar annorum: vñ enim hic ad eò laborantem & anxium patrem
dic, ita eius sortem complorare cepit, tã ipsa hoc viso Dominum
uerim. Sed sicut nullum Maiestas illius immitit infortunium, quoniam
per ipsius in eo se exerat pietas: ita & hoc loco factum est: etenim
ne se vertente & in vado quodã arenario subsistente, quòd ab vno
modicum esset aquarum, periclitantibus alij auxilio esse potuere. Per
haud dubiè à via (quòd iam nox esset) aberrassemus, nisi qui per
castello vesterat, in regiam nos viam reduxisset. Non cogitaram
rebus, quæ parui momenti sunt, hoc loco tractare, quòd iam alij
multas alibi de incommodis & malis per viam successibus commemo
rarim: vnde certa sum, meliorum commemoratione tedium legentibus
adferre, quòd æquo in illis fuerim diffusior.

Longè quàm priora hæc, magis me vexauit & affixit id quod
ultimo Pentecostes festo nobis contigit. Summa celebritate

*S. Matru
gravi erat
ab alijs con-*

pte vix eramus, vante lucem Cordubam perueniremus, itaque
 sacrificio Missæ iniresemus, vt à nemine mortalium conspiceremur
 Conducebamur ergo in templum, quod trans pontem situm erat, vt
 ientis in eò lateremus. Iam illum transire parabamus, sed fru-
 et enim sine facultate pontem transire curribus nefas erat, &
 ac erat ab vrbis præfecto concedenda. Antequam verò illa impetra-
 retur, diuè & amplius horæ effluxere, quod homines nondum surrexif-
 sent: & multi vindi quaque affluebant, visum quales essemus: sed pa-
 ram hoc curabamus, quòd currus ita obducti essent, vt nemo nos vi-
 dere posset. Vt verò allata fuit licentia, non poterant currus, quòd la-
 ures essent, per angustam pontis portam transire, vnde eos necesse
 fuit terra decurtari & transitui aptari. in quo etiam satis multam sparij
 effudit. Tandem cum ad templum venissemus, & P. Iulianus de A-
 uila sacrum celebraturus esset, ipsum hominibus plenum erat, quòd
 locus à Spiritu sancto denominatus esset; vnde de more solennis hic
 curra erat supplicatio, ac dei verbi diuini prædicatio. quam nos so-
 lennitatem ignorabamus. Hæc cum vidi, maximo pere indolui, & meo
 sacro, sanè præstitisset, non audito sacro inde discedere, quam in tam
 conseram hominum multitudinem nos dare. Verum alterius opinio-
 nis erat Iulianus de Auila, & quòd bonus esset Theologus, illius opi-
 nioni omnes nos parere & consentire oportuit; hic enim ni fuisset, reli-
 qui comites fortasse meam sententiam secuti fuissent; in quo haud
 dubie grauius errassemus, tamen nesciam, an meam vnius senten-
 tiam ipsa essem secuta. Non procul templo exscensionem fecimus:
 nam, quamquam nostram nemo videre faciem posset. (etenim lon-
 geam velis semper cooperiebamus & tegebamus) satis tamen ad
 vnitatem, & stuporem spectantium sciendum erat, quòd nos velata,
 & crassioribus pallijs albis qualia nobis vñitata sunt, amictas, & sanda-
 lys calceatas cernerent; vti reueta fuit. Hæc alteratio & turbatio om-
 nem certè febrim pridianam à me abstulit; nam certè ea tam mihi,
 nam alijs omnibus nimis quam grauis erat. Porro mihi templum
 ingredienti vir quidam probus obuam procedens, seq; vix ducentem
 præbens, turbam ingruentem submonit, quem etiam rogavi, vt in
 inuestigatum à populi strepitu sacellum nos conduceret: qui nobis
 in eo morem, gessit, eoque ocluso recedens, nos rursum inde
 dum digredi templo volumus, eduxit. Hic ipse non ita multo
 post Hispalim venit, & euidam Ordinis nostri Patri retulit, cre-
 dere se, sibi, ob exhibitum hoc quale quate nobis officium &
 quam caritatem, nihil minus opinanti opinam obigisse, De o-
 gante, hereditatem. Verè vobis dico, carissimæ, quamuis hoc for-
 lam

ESIA

171

san vobis nihil esse videbitur, mihi hoc ita graue & p̄nosum videri
vix vt me p̄nosius quid meminerim subijisse; populus enim tam in-
petu & tumultu huc ingruerat, ac sitauri furibundi irruissent. Vnde
nihil mihi accidere potuit optarius, quàm inde quamprimum excedere
etsi aliam diei transigendi commoditatem in vicinia non haberem
vnde arctum illius nos sub ponte quodam vicino apricando de-
re oportuit.

Hispalim cum venissemus, in domum quam P. Marianus (qui
uentus nostri iam factus erat certior) nobis conduxerat, con-
Equidem omne negotium iam tum ex voto confectum opinabamur
nim, sicut supra insinuaui, Archiepiscopus miro erga Discalceatorum
dio rapiebat, quin etiam interdum me per litteras quam officio
mè compellarat. Nihilominus magnum me hic laborem & vana-
nem subire oportuit, quod Domino id ita videretur. Archiepiscopus
namque à Monialium est canobijs, quæ certis non constarent
uentibus, admittendis maximè alienis, nec immeritò. Hoc autem
fuit (dicam potius profuit) ad opus istud perficiendum & exequen-
dum: si enim rei huius antè, quàm huc appulissem, fuisset consuetudo
cultatem ad hoc certè haudquaquam esset elargitus. Sed, quoniam
Commisarius & P. Marianus certissimè opinabantur, pergerant
se rem facere, quod me huc venire fecissent (& certè aduentus me-
li quàm gratissimus extitit) hinc illi de hac re nihil significarunt, si
significassent, forsitan, bene se facturos sperantes, maximum
errorem commississent. Etenim in reliquorum monasteriorum
tione ante omnia Ordinarij locorum licentiam obrinere p̄-
habeo, vti etiam Sacrosancta Tridentina Synodus faciendum
pit. In hac verò non solum eam vt iam concessam ducebamus, vti
etiam (vt iam dixi) insigne nos Ordinario hac ratione obsequium
præstare (vti reuera etiam præstabamus) existimabamus: vti etiam
stea intellexi & competi. Verùm, nullam omnino Dominus funda-
nem, sine magno meo labore & molestia, perfici voluit, vt modo
dem hoc, alias alio modo exagitarer.

Vt ergo in domum, quæ nobis (vt dictum est) erat con-
duxerat, statim (vti facere solebam) eius inire possessionem cogitabam
diuinum in ea recitare officium possemus. At P. Marianus, qui
choarat, & illic erat, tergiuersari, & rationes cur differenda res
pit afferre, ac ne me affligeret at contristaret, planè quod res
re nolebat, dissimulans. at, cum quas adferebat rationes, suffi-
non essent, statim in quo sita esset difficultas, intellexi, in eo
quod licentiam Archiepiscopus non dedisset. Vnde dicere & per-

*Hispalensis
eiuuentus
eum labore
fundatur.*

dere mihi capit, vt annuis censibus Monasterium stabiliri permitte-
 rent, aut simile quid, cuius non satis recordor. Tandem vero sine vlla
 dissimulatione dixit, Archiepiscopum non vsque adeo in Monialium
 monasterij fundacionem propendere, atque iam inde ab eo tempore,
 quo dignitate Archiepiscopali functus esset (sanctus autem erat ad
 annos plurimos tum Hispali, tum Cordubæ, estque feruens Dei famu-
 lus) nulli se hanc potestatem fecisse, praesertim si sine redivibus ac pos-
 sibilitatibus fundandum monasterium esset; ac proinde eam nulli se
 fecerat. Quod perinde erat, ac dicere, ipsum planè non fundan-
 da. Mihi id admodum molestum & graue erat, Primo, q. in ciuitate His-
 palensi res ageretur (quamquã id facere potuissem, si voluissem); quia
 in monasterijs nonnullis reditus admissi, in paruis opidis id fuit, quia
 nulli admittentur, illa fundari non potuissent; quia alioquin, vnde
 ea darentur, non suppeteret. Deinde, quod post sumptus itineris vnus
 tantum solum mihi reliquus esset; quin etiam nihil nobiscum tuler-
 amus, praeterquam veltes quibus eramus induta, nec non aliquot
 tunicas & calyptas, & alia quae nobis, dum curru veheremus, ad vul-
 tum regendum vsui erant, vnde etiam, quò comites nostri possent eò
 vnde profecti erant reuerti, pecuniam mutuam conquirere o-
 portuit, quam amicus quidam, quem Antonius Gaitanus illic habe-
 bat, mutuo dedit, quod vero ad suppellectilem domesticam compa-
 randa necessarium erat, P. Marianus mendicato quæsivit. Adhuc do-
 mum propriam non habebamus; adeò vt impossibile videretur con-
 uentum illic fundari. Quare non sine summa dicti Patris rogatione, &
 re latè oportunitate factum arbitror, vt Archiepiscopus tandem nos
 ad eum ipso SS. Trinitatis festo celebrare permiserit: & hoc primum
 fecit. Venit tamen, ne are campano ad sacra signum daretur, nec ip-
 sam de loco superiori suspenderetur; sed iam antè suspensum erat.
 Quindecim diebus, & amplius illo in statu res nostrae fuere, adeò vt
 ipsa statuerim, nisi P. Commissarius & P. Marianus obstarent, cum
 Monialibus meis, parua admodum cum animi aegritudine Veasium
 reueri, quo cum illis Carauacensem fundacionem ordiret. Sed multo
 maiorem illis diebus pressuram habui, sed, quia bonae memoriae non
 sum, hinc non satis recordor quamdiu ea durarit, sed arbitror plus
 mense durasse, quòd iam tum grauius & peius illi videretur, re infecta
 nos inde discedere, quàm monasterium iam fundatum esse statim in
 vulgus innotescere. Numquam verò me P. Marianus permisit ei litte-
 ras scribere; sed ipse paulatim verbis blandioribus, nec non literis
 Madriti à P. Commissario missis, eum leniuit. Vnum hoc me in con-
 uentia consolabatur & eam tranquillabat à scrupulis, quod primum

*Hispalensis
 canobij ad-
 ea possessa*

CSIA

171
 172
 173

S. Mariae Teresa Opera.

I ii

sacrum

factū bona illius cū venia celebratū esset, semper quoque in choro
cium diuinū recitabamus. Subinde quoque me per aliquē visitatū
simul denuntians semel propediem ad me excurturum. quin & vni
mesticis Sacerdotibus misit, qui sacrum primum hic Deo offerret
liquide apparebat, omnem hanc turbationem meam aliō non ten
quā vt me anxiam & sollicitam redderet. quāquā non tam me
Monialium mearum causa angebat, quā quod Patrem Comm
anxiam scirem. Quoniam enim ipse me illuc ire iusserat, hinc
pere angebatur, & si quod impedimentum interuenisset, quā
mentissimam afflictionem sensisset. Et certe multas adhuc rati
habebat rationes.

Sub idem tempus accessere ad me Carmelita Gaudentes
tantes, ecqua tandem auctoreitate monasterium hoc fundatū
bus cum acceptas olim à Reuerendissimo Patre nostro Gener
ras ostendissent, quiescentes vltius inquirere desierunt. si eni
uissent, quā parum Archiepiscopus erga hoc cœnobium esse
tus, haud dubiè hæ ad illos querandos & pacandos litteræ
fuisent. sed hoc omnes latebat; imò nemo non persuasum habebat
na illius cum venia & assensu cuncta fieri. Tandem, Deo dante, factū
vt nōs ipse visitatum venerit; cui ego eam quā nobis facer
riam, exposui: qui ad extremum facultatem mihi dedit, quid qua
tueram exequendi, quin & deinceps, si qua poterat, & quæ
dabat occasio, semper se beneuolum, ac partium nostrarum
rem declarauit.

CAPVT XXIV.

HISPALENSEM S. IOSEPHI CONVENTVS FVNDAT
nem prosequitur, quantumque in proprijs adibus habendū laborū
difficultatū subiicit.

*Hispalen-
si sedes quā
lent & ma-
se procede-
ret.*

Vix credat quisquam, in ciuitate adeò copiosa, & tot op
inquinolos habente, qualis Hispalensis est, minorem
sterij fundandi occasionem & oportunitatem fuisse, quā in
in quibus hætenus fuerā opidis: imò adeò adhuc deesse hic
tas videbatur, vt subinde apud memetipsum reputarem, è re
esse, hæc nos in ciuitate conuentum habere. Nescio autem, an
māti hoc sit ascribendum: nonnunquam enim audiui dicentes,
hic ad tentandum potentiores esse quā alibi: tamen Deo h
potentiam dante: vnde etiam me hic acriter imperiuisse videm
numquam quoad vixi, ita me pusillanimum & meticulosam